‘Bodemscan tilt sportveld-onderhoud naar hoger niveau én brengt ons dichter bij Green Deal’

FOTY-genomineerde Ter Braak: ‘Onze branche mag meer openstaan voor precisiebewerking’

Wie wordt de opvolger van Fieldmanager of the Year Gerard Verweijen, die het afgelopen jaar menige leerling voorlichting gaf over fieldmanagement en robotmaaiers? Henri ter Braak barst van de ambitie om de jeugd het fieldmanagementvak in te trekken. Hij houdt zich onder andere bezig met de bodemscan: ‘Die laat zien hoeveel er in een veld zit. Daarmee zullen leerlingen anders naar een sportveld kijken dan ze gewend waren.’

Auteur: Santi Raats

www.fieldmanageroftheyear.nl
TORO
DLF SEEDS & SCIENCE melspring

Henri ter Braak heeft het ontiegelijk druk. Wanneer hij eenmaal zit voor een goed gesprek, barst hij niettemin in alle enthousiasme los. De fieldmanager, die jeugdig oogt (hoewel hij bijna 50 is met drie kinderen, waarvan de oudste 19), begon zijn cultuurtechnische bedrijf in 2002. Ook bezit hij nog een graszodenbedrijf. 'Mijn passie voor natuurgras spreekt daar duidelijk uit, lijkt me', lacht hij. 'Ik deed alles zelf: de hele aanleg, verzorging en teelt.'

Van de vroege ochtend tot de late avond

Ter Braak had de gewoonte om 's ochtends in de vroege uren op te staan om in de zodenkwekerij te werken en klanten te helpen. Overdag was hij aan het werk op de sportvelden, waarna hij 's avonds weer op de machine klom in de zodenkwekerij. Vijf jaar geleden moest Ter Braak noodgedwongen afscheid nemen van het zodenbedrijf vanwege de aanleg van een nieuwe weg over zijn grond. 'Achteraf gezien was stoppen een goede keuze', zegt hij daarover. 'Ik maakte geregeld tachtig uur per week.' Het is even stil, waarna Ter Braak bedachtzaam zegt: 'Dat aantal werkuren maak ik nu eigenlijk ook nog vaak. De natuur en het weer vragen daarom. Er is altijd werk en het is gewoon te leuk om het niét te doen.'

Jaarrond werkzaamheden

Ter Braak Cultuurtechniek en Haardhout, zo heet het erkende leerbedrijf te Haaksbergen voluit. Ter Braak heeft een buitenteam van vier mensen, inclusief hijzelf; soms huurt hij nog iemand in en in het hoogseizoen komen er meerderen bij. Met deze groep verzorgt Ter Braak op zo'n 25 velden het dagelijks onderhoud en op 54 velden het groot onderhoud. Er is ook een medewerker op kantoor, die samenwerkt met Ter Braaks vrouw, die medeoprichter en mede-eigenaar is. 'Dit aantal velden klinkt misschien aanzienlijk voor een team van vier medewerkers, maar alles valt of staat met flexibiliteit en planning. In de zomer is er een piek op de sportvelden. Dan starten we 's morgens vroeger en gaan we 's avonds langer door. Ook werken we dan op zaterdagen. Hierdoor kunnen we in een korte tijd al het werk realiseren. Het team heeft een puik arbeidsethos; we hoeven nooit over werk te discussiëren.' In de wintermaanden is het rustiger, vertelt hij. 'Dan zagen we hout, rooien we bomen, houden we plantsoenen bij en ruimen we bladafval. We verzorgen zelfs bestrating.'

In het team Ter Braak is Henri ter Braak de grasexpert; een andere collega is gespecialiseerd in hovenierswerk. Weer een ander is deskundig op het gebied van grondwerken en een technisch medewerker zorgt ervoor dat alle machines gesmeerd lopen; hij kan alles maken voor een betere veldbewerking.

Adviseursrol bij clubs

Ter Braak werkt voor gemeenten, campings en geprivatiseerde sportverenigingen. De clubs vragen vaker om advies dan gemeenten. 'Het is voor een clubbestuur niet altijd makkelijk om een bestek goed te interpreteren. De voorzitter kan een aannemer uit de bouw zijn, de penningmeester een boekhouder uit het bedrijfsleven. Zij hebben, met alle respect natuurlijk, geen verstand van gras. Clubs vinden goed onderhoud vaak erg duur. Ik probeer dan uit te leggen waar de kosten in schuilen. Daarbij trek ik de vergelijking met een auto: met brandstof alleen kom je er niet. Je hebt ook een verzekering en apk nodig. Ik zeg altijd: het is niet veel geld, je vindt het veel geld.' Ook hebben veel clubs kunstgras, vertelt hij. 'Ik zie het als mijn taak om mensen te informeren over alle opties, ook over de hybride variant. Kunstgras heeft de natuurgrasvelden goed ontlast. Maar we dachten dat we met kunstgras een Tesla in huis hadden, terwijl het, gezien alle commotie van de afgelopen tijd, misschien wel een Hummer is. Het is niet eenvoudig om clubmensen betrokken te maken. Ik heb drie jaar geleden een meststofleverancier en een machinefabrikant uitgenodigd voor een informatieavond, maar daar kwamen weinig reacties op. Hierdoor is adviseren soms een uitdaging.'

Door de jaren heen heeft Ter Braak veel geleerd.

'Ik heb veel overleg met de clubs en gemeenten waarvoor wij werken, ook al kom ik wekelijks op de sportcomplexen om de kwaliteit na te lopen en de mensen te spreken. Dit combineer ik vaak met het uitvoeren van werkzaamheden op de velden. Ik heb wel geleerd om één contactpersoon aan te houden per opdrachtgever. Anders word je helemaal gek van de verschillende en vaak tegenstrijdige meningen.'

'Bij de pogostick moet je de data nog koppelen; **bij een bodemscan gebeurt dat automatisch'**

Pilot bemesten met gps

Ter Braak voert graag nieuwe ontwikkelingen door in het werk. 'We hebben door de jaren heen een eigen werkwijze ontwikkeld', zegt hij. 'Tijdens de Nationale Grasdag 2017 hoorde ik voor het eerst van de Schijndelse methode. Maar wij zetten de Amazone al twaalf jaar in op deze manier. Ik vind het mooi om te zien dat we op de goede weg zijn.' Daarnaast was Ter Braak al vanaf het eerste uur geïnteresseerd in de gps-scan, die wordt toegepast bij precisiebemesting in de akkerbouw. 'Ik heb gekeken naar een pogostick, maar daarna moet je de data nog koppelen. Bij een bodemscan gebeurt dat automatisch. Er wordt helaas nog niet met precisiebemesting gewerkt op sportvelden. Men ziet een sportveld nog als één postzegel, maar binnen een veld is er een grote variatie wat betreft organische stof, EC-waarde en pH-waarde!'

Ter Braak zocht dit jaar de samenwerking met Gildebor (de beheerorganisatie van de voormalige gemeenten Hengelo en Hof van Twente), de bedrijven Advanta en DCM en de gemeente Borne. 'Ik wilde met deze partijen kunnen sparren over de levensvatbaarheid van de bodemscan. Daarbij wil ik vooral weten of deze techniek kostentechnisch loont. In de gemeenten Borne en Hengelo werden twee velden gerenoveerd en heb ik de bodemscan mogen toepassen als pilot.'

De bodemscantechniek van tegenwoordig bestaat uit een gps-trekker met rijenschakeling op een precisiebemester, vertelt hij. 'Het veld wordt door de gps-kaart onderverdeeld in een raster, waardoor gebruikers precies weten hoeveel en waar ze moeten bemesten. Ter Braak heeft de Veris-bodemscan van Agrometius ingezet op een kouter in combinatie met een trekker.

Ter Braak heeft voor en na de renovaties een bodemscan uitgevoerd om te zien of de waardes waren veranderd door de preciezere bemesting. 'Deze velden hebben we voor de inzaai met een bodemscanner bewerkt. We hebben op gps-coördinaten enkele gegevens vastgelegd, zoals de pH-waarde, het organischestofgehalte en de EC-geleiding op 30 en 90 cm diepte. De hoogte (het profiel) van het veld hebben we ook vastgelegd. Met deze gegevens konden we zien waar extra of juist minder meststof nodig was. Deze data kun je vervolgens verwerken in een takenkaart. Vervolgens is het mogelijk om met een trekker met gps en een Isobus-systeem precisiebemesting toe te passen. Wij hebben deze informatie vergeleken met een bestaand mengmonster van het sportveld.'

Ter Braak dacht aanvankelijk dat de pH-waarde, die de opnamecapaciteit van de plant voor mest bepaalt, de meeste variatie zou vertonen in beide velden. Dat bleek anders te liggen. 'Vooral het organischestofgehalte verschilde enorm van plek tot plek! Dit gehalte heeft natuurlijk ook invloed op de EC- en pH-waarde. Als deze informatie voorafgaand aan een renovatie bekend was geweest, dan was zo'n veld bijvoorbeeld heel anders verschraald. In plaats van 260 kuub zand door het hele veld te spitten, was op de ene plek meer zand doorgemengd dan op de andere.'

Green Deal

'Medewerkers in het fieldmanagement mogen meer openstaan voor de bodemscan', vindt Ter Braak. 'Deze scan toont immers perfect de samenstelling van het veld aan, en verklaart bijvoorbeeld waarom het op sommige plekken natter is of waarom er minder gras groeit. Met het oog op de Green Deal 2020 moeten wij duurzamer gaan werken en dus ook zuiniger zijn met meststoffen. Door een gerichte bemesting en betere opname van meststoffen, komt het graszaad beter op. Met een gesloten grasmat heb je als fieldmanager minder onkruiddruk. Hierdoor komen we niet alleen een stap dichter bij de Green Deal 2020, maar blijft ons natuurgras ook "natuurlijk"'.

De bodemscan is volgens Ter Braak ook van maatschappelijk belang. 'Gemeenten moeten aan burgers kunnen verkopen waarom er bepaalde budgetten aan het sportveldonderhoud zijn gekoppeld. De bodemscan kan alles makkelijk verklaren. Er heerst de laatste tijd veel negativiteit over kunstgras; laten we hopen dat we positief blijven praten over onze natuurgrasvelden!'

'Als je die info vooraf hebt, ga je niet verschralen met 260 kuub zand door het hele veld, **maar op de ene plek meer dan op de andere'**

Toekomst

Ter Braak heeft er geen enkele moeite mee om zijn nek uit te steken met deze nieuwe techniek. 'Ik wil graag bezig zijn. Afwachten zit niet in mij. Het vak is daarvoor te interessant en ik wil bezig zijn met de toekomst; anders sta ik stil.' Hij wil zijn enthousiasme overbrengen op de jeugd en geeft weleens gastlessen aan het AOC. Hij neemt dan een vertidrain mee en de leerlingen kijken hun ogen uit. 'De bodemscan laat zien hoeveel er in een veld zit. Ik wil dat leerlingen anders naar een sportveld kijken dan ze gewend waren.'

Be social
Scan of ga naar:
www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-7091